

Účinkují:

FAMA Q

David Danel, Aki Kuroshima – housle

Ondřej Martinovský – viola

Balázs Adorján – violoncello

Ivan Šiller – klavír

Vstupné: 150 Kč / studenti 70 Kč za dvojkoncert

Dramaturgii koncertu připravili JAN RYBÁŘ a DAVID DANEL.

Příští koncerty sdružení KONVERGENCE naleznete na:

www.konvergence.org

Tento koncert se koná díky finančním podporám:

MINISTERSTVO
KULTURY

25. 9. 2011

11' KONVERGENCE No. 4
Fama Q

od 20.00 hod

PROGRAM KONCERTU

Tomáš Pálka	Kraj jitřenky (2011) / premiéra <i>pro smyčcové kvarteto a klavír</i>
Stephan Winkler	Tasten (1986) <i>pro klavír sólo</i>
Jan Rybář	Smyčcový kvartet č. 2 (2007, rev. 2011)
Martin Smolka	For a Buck (2004) <i>pro smyčcové kvarteto</i>
Iannis Xenakis	Akea (1986) <i>pro smyčcové kvarteto a klavír</i>

TOMÁŠ PÁLKA KRAJ JITŘENKY

Jsou momenty, které jsou tisíckrát jiné, a přece jsou stále toutéž událostí, která se opakuje ve svém koloběhu zrození a smrti. Neuchopitelnost okamžiku, podobně jako neuchopitelnost jakékoli existence, se promítá do lidské situace. Do beckettovskvy existenciálního sevření. Jakákoli snaha po stálosti je marná... Skladba *Kraj Jitřenky* je drobnou reflexí magického okamžiku nebo snad i všední události. Konceptuální forma umožňuje neustálou proměnlivost a neuchopitelnost. Přesto se vždy, při každém provedení – jakýmkoli tělesem, jakýmkoli interpretem – jedná o tutéž kompozici. Dnešní provedení je revidovanou verzí pro klavír a smyčcové kvarteto.

STEPHAN WINKLER TASTEN

Winkler (*1967) je německý skladatel, dirigent a producent. Skladbu studoval v Berlíně a Princetonu. Před dvěma lety strávil Winkler měsíc v Praze na stipendijním pobytu Goethe Institutu. V současnosti se věnuje také audiovizuálnímu dílu a připravuje hudbu k divadelnímu představení pro děti. *Tasten*, raná klavírní etuda, se chce vymanit z postupů, které autor nasál v období svých studií. Skladbu meditativního charakteru částečně ovlivňuje samotný interpret.

JAN RYBÁŘ SMYČCOVÝ KVARTET Č. 2

V této kompozici se snažím syntetizovat skladatelské zkušenosti, které jsem nasbíral během studií na HAMU, a zároveň se otevírat dalším možnostem – převážně práci s pravidelným rytmem a rytmickými patterny. Místy jsem se rozhodl pro volnější, předem méně připravený, hudební rozvoj. Nejvíce patrné je to v posledních minutách kvartetu. Ačkoliv skladba je v podstatě jednovětá, lze vyzorovat šest charakteristických ploch. První plocha stojí převážně na témbrech a předem

připravené harmonii, druhá exponuje houslové sólo s doprovodem ostatních hráčů a je kontrastní nejen dynamicky, ale také rytmicky. Třetí a čtvrtá plocha je založena převážně na charakteristických souzvucích. Čtvrtá plocha tvoří velkou gradaci končící statickou plochou vydržovaných tónů. Pátá plocha je rytmicky-punktualistickou hříčkou a šestá, finální plocha je již pouze jakýmsi „vyšuměním celého příběhu“ do nepříliš jasného závěru. Skladbu jsem přepracoval v roce 2011, takže její dnešní provedení je svého druhu premiérou, i když neformální.

MARTIN SMOLKA FOR A BUCK

Variace na fragment z Toma Waitse.

Když jsem sedal ke psaní této drobnosti pro Arditti kvarteto, byla už skladba dávno slíbená. Moc se mi v té chvíli nechtělo, ale musel jsem. Byl jsem natolik disciplinovaný, že jsem sedl ke stolu a vzal tužku a papír. Ale protože mě nic nenapadlo, začal jsem si prozatím, jako takovou intelektuální rozcvičku, amatérsky překládat jeden text od Toma Waitse. Tou dobou jsem ho totiž poslouchával za jízdy v autě. Fascinovala mě u něj zvláštní nakřáplost a vyšinutost úplně obyčejných hudebních jevů (v podstatě to, o co jsem se už delší čas mnohem složitěji a nemotorněji snažil ve svých skladbách). Překlad dopadl takto:

...seberu srdce Tvý, střelím ho na blešáku za babku, za babku – myšičko, marně mrkáš kudy z tý bryndy ven, máš smůličku, smůličku – deme ke dnu, ted' – zatejká, zatejká z děr jako v řešetě, chudáci, mrzáci, slepci! Kdo nám to, kdo nám to volům blbejm velí? Šizuňci, šejdíři, judři!... Bůh je fuč, Bůh je fuč - má byznys, byznys... (zkráceno)

Myslím, že dobře rozumím Waitsové drsňácké slupce. Jak jinak dnes říct něco lidského, když všechna pěkná slova, libé harmonie a vlídné příjemné hlasy byly už stokrát zfalšovány - televizáky, zpěváky, mudr(lant)y. A to už se mi chtělo psát kvartet, už jsem věděl co a jak a bavilo mě to stejně jako to (záškolácké) překládání. Pustil jsem se do minivariací na jedinou banální rytmickou figuru („for a buck, for a buck“) z Waitsovy písničky. Použil jsem čtvrttóny, škrábání a skřípání, prostě běžnou výbavu soudobých skladeb pro kvarteto, ale rytmus a délky frází zůstaly pěkně písničkově pravidelné a čtvrttóny a skřípot jen příšerně zdobily banální popěvek. Drobný hudební nonsens, k němuž jsem právě pro radost z absurdity sepsal komentář delší, než je skladba sama.

IANNIS XENAKIS AKEA

Iannis Xenakis (1922 – 2001), skladatel a architekt, se narodil v Rumunsku, většinu života působil ve Francii. Byl průkopníkem elektronické a počítačové hudby. Nejvýznamnějším skladatelovým přínosem je rozvoj zvukových možností hudby v rámci jeho konceptu matematické aplikace, identického přenosu nebo transkripce konkrétní umělecké výpovědi do jakéhokoliv jiného druhu umění, tzv. „meta-art“. *Akea* pro klavírní kvintet patří k pozdním Xenakisovým dílům, kde můžeme slyšet typické rysy jeho hudebního jazyka – komplexnost, použití extrémních rejstříků nástrojů a kontrapunkt. Ze závěrečných pasáží skladby vycházel později při své orchestrální skladbě *Kyania* (1990).